

Izhaja vsak delavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto Din 90—
za pol leta Din 45—

V upravi stane mesečno Din 7—

NOVIČAS

Uredništvo in upravnništvo v Ks
ntarjevi ulici št. 6 — telefon
uredništva št. 50 — telefon
— upravnništva št. 328 —

CENE PO POŠTI:

za četrt leta Din 22:50
za en mesec Din 7:50

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Posamezna številka stane 50 p

Katoliški socialist — Marc Sangnier.

Listi poročajo iz Pariza, da je ondi imel katoliški poslanec Mark Sangnier 18. t. m. shod lige »Mlade republike«, ki zastopa radikalna krščansko socialna načela v nasprotju s konservativno strujo franc. katoličanov »Action Française«. Konservativci so hoteli shod razbiti, a so bili potisnjeni iz dvorane. Na shodu je bilo tudi več komunistov in socialistov, ki so pa odobraval izvajanja Sangniera, posebno njegov nastop proti vojski z Nemčijo ter za pomirjenje z narodi. Prvikrat je v Parizu javno bil oznanjen nauk katoliškega socializma. Tako poročilo listov.

Edini katoličan v Franciji, ki tudi v javnosti zagovarja dosledno izvajanje načel svetovnega miru, socialne pravičnosti in krščanske zveze narodov, je poslanec Marc Sangnier. Ko se v Franciji poležejo šovinistične strasti, katere podpihuje požrešna buržuazija, da čim temeljiteje izmaza premaganje, se bo ime Marc Sangniera s častjo imenovalo poleg imen Barbussa, Anatola France in Romaina Rollanda.

Ostala francoska katoliška javnost je žalibog zašla še globlje v nacionalno, politično in socialno reakcionarstvo nego liberalne meščanske stranke. Večina francoskih katoličanov se še danes ni osvobodila predrevolucijskega duha visokega plemstva, ki je v francoskem prevratu videlo vseskozi le hudičovo delo, namesto da se na njem kakor na vseh drugih slabo loči od dobrega. Ti ljudje so v krščanstvu, ki teži za končnim družabnim mirom, harmonijo in enoto, videli vedno le poklicanega stražarja svojih razrednih interesov. Kakor so nekdanj mislili, da mora vera ščititi njihova veleposestva, tako ji danes pripisujejo glavno nalogo pomirjevati delovne sloje, da bi se ne motili bajeslovni profiti bančnih sindikatov. Udobno, razkošno in od vseh strani z najrazličnejšimi pravnimi ustanovami zastraženo kulturo pa imenujejo krščansko. Tega njihovega krščanstva seveda nič ne motijo gladni želodci, na vojnih poljih žrtvovani milijoni in moralna beda družin, ki morajo to kulturo zgraditi s krvavimi žulji.

Te vrste katoličani se seveda zelo motijo glede krščanstva. Krščanstvo res uči enoto, harmonijo, družabni mir, toda ne na podlagi nasilja, krivice in izžemanja. Krščanstvo res hoče, da naj se vsi sloji združijo, toda v poštenem delu, ne pa da bi eni kakor zajedavke živeli od tujega truda. Striči kupone, špekulirali z valuto in verižiti pa ni noben trud. Krščanstvo res uči ljubezen do naroda, toda ne tako, ki sloni na zasluževanju, marveč na osvoboditvi vseh od vsake krivične nadvlade. Osvoboditvi sebe, smo poslani osvoboditi tudi druge — to je smisel evangelija v tem oziru. Če pa obstojajo celi sloji ljudi, ki propovedujejo načelo pravice močnejšega, bodisi v mednarodnem, političnem ali socialnem oziru, ki hočejo ohraniti človeško družbo na tisti stopnji, na kateri je stala rimska poganška država, pa se pri tem sklicujejo na krščanstvo, potem je to bogokletstvo in najhujše krivost, kakršnega niso zagrešili niti Hus niti Luter. Proti temu se mora resnični katoličan boriti kakor se mora boriti proti vsakemu zlu.

Marc Sangnier je junak, ki se mu klanjamo s spoštovanjem. »Katoliški« reakcionarji mu razbijajo shode, brezverski socialisti pa ga branijo. Kljub temu se jim ne laska; tudi njim pove resnico, da je katoliški socializem 2000 let starejši od marksističnega. Kliče jim, da le evangelij omogočuje uresničenje miru med narodi in vsemi sloji, ki pošteno delajo. Drugačnega miru biti ne more. Socialni mir, ki omogočuje obogatitve nekaterih na račun siromaštva ogromne večine celega človeštva, namreč ni mir, ampak gnjiloba, tihi, a tem hujši boj, kjer poginjajo nedolžni in se sramoti ime in nauk Kristusov, in za katerim pride maščevanje, kakor nas uči tudi Kristus. Zlo rodi zlo, s trna se ne rode sladki sadovi.

Tako je razumeti krščanski mir v človeški družbi, ki je mogoč le, če se dosledno izvedejo načela evangelija v socialnem življenju. Drugače je potreba harmonije med vsemi sloji družbe le hinavsko geslo, za katerim kapitalizem hoče zavarovati mir, da lažje ropa in izkorišča.

Opozicija nadaljuje svoj odločni odpor. Politične spremembe?

Belgrad, 24. junija. (Izv.) V opozicijskih krogih vlada mnenje, da zadeva volivnega zakona ni še končno veljavno zaključena. Ti krogi namreč upajo, da bo še pred volitvami prišlo do takih političnih sprememb, da se bo volivni zakon ne samo v nekaterih točkah spremenil, temveč da bo izdan popolnoma nov zakon. Računa se namreč z gotovostjo, da bo v

slučaju krize prevzel vlado Stojan Protić z radikali, dočim bi bili demokrati potisnjeni v opozicijo. Radikali bi v tem slučaju gotovo zahtevali drug volivni zakon. Kar se sicer opozicije tiče, je ona v tem edina, da bo še naprej obstruirala tako pri razpravi o proračunu, ki je popolnoma fiktiven, kakor tudi pri razpravi o zakonu za posojilo.

Komunistični proces v Bukarešti.

V Bukarešti se že od 23. januarja t. l. vrši ogromen protikomunistični proces, v katerem je obtoženih 300 oseb in povabljenih nad 1000 prič. Ta proces in vse njegove okoliščine nam jasno stavijo pred oči veliko notranjo sorodnost sedanjega našega in rumunskega režima. Po graški »Tagespoštic«, ki prinaša poseben obširen dopis iz Bukarešte, posnemamo nekaj glavnih podatkov: Meseca decembra 1920 je v rumunskem senatu eksplodirala bomba in ubila ozir. ranila več oseb. Krivcev kljub vsemu prizadevanju takrat niso mogli slediti. V tem se je med rumunskim delavstvom jelo močnejše komunistično gibanje, katerega se je vlada posebno zaradi neposredne bližine Rusije silno prestrašila in ga sklenila z vsemi sredstvi zatreti. Nedolžni štrajk tipografov je udušila v krvi — poslala je vojaštvo, ki je streljalo ter je padla tedaj 50 oseb. Kasneje je delavstvo pripravljalo generalni štrajk. Vlada je proglasila nad celo državo obsedno stanje, zaprla vse delavske voditelje ter 2000 drugih komunistov, ki so bili kasneje obsojeni na 5 mesecev do 15 let ječe, ozir. prisilnega dela. Vse zakonite politične organizacije komunistov je vlada docela zatrla in zasledovala neprestano tudi vsa skrivna komunistična gibanja. Ko se je l. 1921. na kongresu rumunske socialnodemokratske stranke izvršil razcep in se je ustanovila komunistična stranka, ki je na svojem prvem občnem zboru (maja 1921) sklenila svoj pristop III. internacionali, je vlada na mestu dala aretirati celokupni zbor — moške in ženske brez razlike. Komuniste so zapuli v ječe trdnjave Jilave — 6 m pod

zemljo! Zastonj so nesrečneži zahtevali, naj jih spravijo pred sodišče — vlada ni imela proti njim navesti nobenega kaznivega dejanja. Komunisti so končno vprizorili stradalni štrajk, da pospešijo svojo stvar.

V tem je bila pa policija izsledila krivce izza bombnega atentata v senatu v osebi 20letnega Maksa Goldsteina in njegovih mlajših tovarišev. Goldstein je neomejeno priznal, da je on sam položil bombo in se izpovedal za anarhista. Brez najmanjšega dokaza je sedaj vlada podteknila zvezo med zaprtimi komunisti in tem atentatom in se končno odločila za sodnijsko postopanje. Toda stvari ni izročila rednemu sodišču, ampak vojaškemu, dasi za tako kompetenco ni najmanjše podlage. Iz ječe do sodišča so zgradili posebno pot z bodečo žico in pet metrov visoko ograjo. V sodni dvorani so proti obtožencem neprestano naperjene strojne puške. Obtoženci so čisto oslabei in duševno otopeni. Kako se vodi proces, se vidi iz dejstva, da so enkrat v znak protesta vsi zagovorniki zapustili sodno dvorano. Tudi liga človeške pravice je vložila protest. Komunista Filipescu je vojak, ki ga je spremljal v bolnišnico, brez pravega vzroka ustrelil ter bil za to povišan v korporala. Proces se vleče brez konca in kraja. Dasi vse priče izpovedujejo za obtožence ugodno, je vendar pričakovali, da jih vojaško sodišče obsodi na 10—15 let ječe. Iz vsega tega se vidi, da je v Rumuniji zelo tako kakor pri nas. Zato se ne smemo čuditi »prisrčnim« vezem med obema režimoma.

Slavnost v Trzinu.

Trzin, 23. junija. 25 letnica društva sv. Jožefa in 15 letnica »Orla« ter blagoslovitev nove orlovske zastave se vrši dne 2. julija, kot smo že poročali. Sredi priprav za to slovesnost nam je umrl naš gospod župnik Jos. Potokar. V znak žalosti bi morali to slavnost preložiti, kar pa sedaj ni več mogoče; pač pa se bo spored slavnosti v toliko še spopolnil, da bomo po 10. maši 2. julija šli z godbo in novo orlovske zastavo na grob g. župnika Potokarja, kjer bo godba zaigrala žalostinko, na to bo govor v spomin velezaslužnemu in nam vsem nepozabnemu župniku, in nato bo moški zbor zapel v pozdrav pokojnemu. Tako bomo s poklonitvijo pokojnemu ob grobu in z lepo uspelo slavnostjo 25 letnice pač najlepše proslavili njegov spomin in izpolnili njegovo srčno željo po 25 letnici, o kateri je govoril malo pred smrtjo in jo tako iz srca želel dočakati! Z delom za našo 25 letnico proslavimo njegove velike zasluge za naše društvo sv. Jožefa in za naše Orle. Zato naj gotovo vsako društvo iz cele Gorenjske od Ljubljane do Kranjske gore prihiči ta dan 2. julija v Trzin! Narodne noše, kroji, konjeniki, društva z zastavami naj pridejo polnoštevilno. Naj bo ta 25 letnica in slavnost proslava tudi pokojnega našega g. župnika! Bog živi! Na svidenje 2. julija v Trzinu!

Demokratski klub.

Belgrad, 24. junija. (Izv.) Včeraj je imel demokratski klub sejo in je razpravljal o uradniški pragmatiki ter sklenil, da naj pride tozadeven zakon takoj po zakonu o proračunu na razpravo. Izvolitev novih kandidatov za ministra za socialno politiko in ministra za notranje zadeve se bo izvršila šele prihodnji petek. Sklenjeno je bilo, da bo v imenu kluba govoril pri razpravi o proračunu Voja Veljković; da naj finančni minister predloži proračunsko dvanajstino za julij, ker ne bo proračun pravočasno izglasovan in da naj

se zahteva odstop dr. Hrasnice-bega kot podpredsednika skupščine.

Usoda drž. cestarjev.

Belgrad, 21. junija. Poslanec Nemanč je svojedobno stavil na ministra javnih del (gradjevina) vprašanje zaradi odpuščanja cestarjev v Sloveniji. Na to vprašanje je dobil od ministra sledeči odgovor:

Na Vaše vprašanje, ki ste mi je predali potom predsedništva narodne skupščine o odpuščanju cestarjev v Sloveniji, čast mi je Vam odgovoriti sledeče:

1. Komisija, odrejena od strani narodne skupščine je odredila redukcijo (znižanje) osebja mojega ministrstva, pa tudi znižanje večjega števila cestarjev na cestah v Sloveniji. Na podlagi te odredbe je vse reducirano osebje prenehalo prejemati svoje dohodke (prinadležnosti) pri državni blagajni od 1. maja tek. leta.

2. Financijski odbor je pri razpravi proračuna ministrstva javnih del (gradjevina) 4. t. m. odobril vse preje predvidene kredite za vzdrževanje cestarjev v Sloveniji. Na podlagi tega se bodo vsi cestarji, ki so vsled redukcije prenehali biti državni uslužbenci, vrnili v službo, kadar bo ta predlog proračuna definitivno sprejet v skupščini.

3. Imajoč v vidiku preobloženost budžeta in veliko število cestarskega osebja, poleg najbolje volje za sedaj ne morem ničesar ukreniti, da se zboljšajo plače cestarjev in pobjlša njihovo materialno stališče v kolikor bi to bilo potrebno storiti.

Ministar gradjevina V. Vukičević. Iz tega odgovora je razvidno, da se Jugoslovanski klub zanima in zavzema za siromašne državne nastavljenice in brani njih prava. V finančnem odseku so se zastopniki Jugoslov. kluba zavzeli za cestarje in dosegli, da je odbor sprejel predlog, ki ga omenja minister, in s tem provzročili da bodo vsi cestarji, ki so bili reducirani, sprejeti nazaj v družbo, ko bo v zbornici sprejet proračun. Nemanč je zahteval tudi,

da se zboljša materialni položaj cestarjev česar žal, kakor minister pravi, ne more oziroma noče izvršiti.

JUTRI JE OBČNI ZBOR JSZ.

Začnite od zgoraj!

Začnite od zgoraj!

Na dan svoje poroke je kralj Aleksander vtemeljil akcijo za pospeševanje npravnosti, prosvete in državne misli med ljudstvom. V ta namen je daroval milijon dinarjev in izjavil, da bo v to svrhu prispeval redno po 300.000 dinarjev letno. Spremono pismo naglašja, da je treba skrbeti za to, da bo narod gojil družinsko npravnost, poštenje, samozatajevanje, treznost, varčnost, vzajemno izvrševanje dolžnosti, ljubezen nasproti bližnjemu in strpnost. Posebno skrb je treba posveti tudi narodnemu zdravju.

To so plemeniti nameni, ki jim mora vsak poštenjak od srca želeli uspeha. Bo jimo se le, da niso usmerjeni na pravo mesto.

Gotovo je, da v naših širokih ljudskih masah v npravnem oziru ni vse tako, kakor bi moralo biti, zlasti ne, odkar je šla preko njih strupena slana svetovne vojne. Toda te mase so — vsaj na Slovenskem — po veliki večini še verne in zato vsak trenotek voljne in sposobne za pobjlšanje. Zanje je neprestano na delu cerkev, ki ji pomagajo številne katoliške organizacije in ustanove. Nočemo reči, da bi bila za te mase vsaka akcija od druge strani odveč; nasprotno moramo vsako tako akcijo le pozdraviti. Toda mi bi pažnjo krogov, ki uvajajo novo npravno-kulturno akcijo, obrnili na mesto, kjer bi moralni predvsem zastaviti delo.

Značilnost današnje dobe je v tem, da je pojem npravnosti in čisto navadnega meščanskega poštenja skoraj popolnoma propadel v krogih, kjer je v prejšnjih časih veljalo geslo: »Čast nad vse!« To so meščanski krogi, inteligenca. Več ali manj je to po vsah deželah tako, prav posebno pa opazamo to v naši državi. Kdo je zapleten v vse neštete umazane afere, ki so na dnevnem redu? Kje se šopiri nemorala, kje se obmožu namesto prave žene v javnosti šopiri druga žena, kdo uvaja pri nas modo pariškega polusveča in druge moderne »pridobitve«? Meščanstvo, inteligenca.

Grejo še dalje in trdimo, da je sama najvišja oblast v naši državi: vlada — nemoralna, v toliko vsekakor, v kolikor je nositeljica sedanjega režima. Ta režim greši proti morali, ker brezobzirno stremi le za svojimi interesi in za interesi svojih privržencev, vse druge splošne in tudi državne interese pa tepta ali vsaj prezira. Ta režim greši proti socialni misli in proti ljubezni do bližnjega, ker povsodi služi kapitalizmu proti delavnemu ljudstvu in ker s pergiščem trosi denar za velikaštvo in zajedalstvo, svojim delavcem in uslužbencem pa pritrjuje najpotrebnejša sredstva. Ta režim greši proti ljudski prosveti, ker za najvažnejše kulturne ustanove nima denarja, dočim ga drugod razmetava. Ta režim je sovražnik narodnega zdravja, ker pritrjuje bolnišnicam najpotrebnejša sredstva in z vsem svojim gospodarstvom pritiska na stopnjo splošnega blagostanja, ki je prvi pogoj narodnega zdravja. Ta režim je razdiralec strpnosti med plemeni, ker s hegemonijo enega plemena in prvenstvom ene veroizpovedi budi na eni strani napuh in neomejeno samozavest, na drugi pa ogročenje in zamrzo. Ta režim ubija veselje do dela in vršenje dolžnosti, ker protežira le svoje privržence, pa naj so tudi znani nevedneži, lenuhi in malopridneži, vse drugo pa zapostavlja. Ta režim je končno največji sovražnik državne misli, ker z vsem tem svojim početjem in s svojo navidezno nemojnostjo v prebivalstvu izpodkopava vero v to državo. Vse kar hoče kraljeva akcija pospeševati, sedanjí vladni režim ugonablja in ubija. Ne morda samo v posameznih slučajih, na skrivnem, ampak očitno pred vso javnostjo.

V naši državi velja danes v polni meri narodni pregovor, da riba pri glavi smrdi. Tu je treba torej začeti s čiščenjem, ako hočemo ozdraviti razmere. Tu bi bila krepka operacija edino na mestu, in sicer čim prej, tem bolje!

Današnja predborza.

Zagreb, 24. junija. (Izvirno) Prosti promet: Berlin 93.50, Italija 14.85—14.90, London 13.65, New York 303—305, Pariz 26.40, Praga 593, Dunaj 1.76.

Zürich, 24. junija. (Izvirno) Budimpešta 0.535, Italija 24.25, London 23.26, New York 528, Pariz 44.90, Praga 10.10, Dunaj 0.03, n.-a. krone 0.035, Sofija 3.47, Zagreb 1.7125, Varšava 0.1175, Holandsko 202.81.

Radikalci o posojilu.

Belgrad, 24. junija. (Izv.) Včeraj je imel radikalni klub sejo, na kateri je na poziv kluba poročal finančni minister dr. Kumanudi o posojilu in izjavil, da je vlada vsled tega sprejela Blerovo ponudbo, ker je bila najbolj ugodna in je bila edina ponudba, v kateri so bili pogoji točno formulirani. Poslanci so stavili na to razna vprašanja na ministra. Debata se bo danes nadaljevala. Na seji, ki ji je prisostvoval tudi Pašić, se je pokazalo, da je mnogo poslancev nasprotnih temu posojilu. Vendar je gotovo, da bo radikalni klub ponudbo sprejel, ker je Pašić v nasprotnem slučaju zagrožil z demisijo.

Politični dogodki.

Seja parlamenta. Na včerajšnji seji narodne skupščine je bilo stavljenih na zunanega ministra dr. Ninčiča več vprašanj. Na vprašanje, kaj misli zunanje ministrstvo storiti, da varuje suverenost reške konstitucije in da prepreči predstoječo fašistovsko revolucijo proti avtonomistom in Jugoslovanom, minister z ozirom na pogajanja med Jugoslavijo in Italijo ni odgovoril, marveč si je zadevo pridržal za poznejši čas. Najzanimivejši je bil ministrov odgovor na vprašanje poslanca Etbina Kristana glede ruskega poslanstva v Belgradu. Kakor znan, posluje v Belgradu poslanik bivše caristične Rusije, ki ga sovjeti seveda eo ipso ne priznajo in katerega plačuje — Jugoslavija. Dr. Ninčič je dejal, da naša država ne more posegati v to vprašanje, dokler se razmere v Rusiji — popolnoma ne pojasnijo. Iz teh besedi jugoslovanskega zunanjega ministra je razvidno, da Jugoslavija prvič dejansko še priznava carsko Rusijo in da zanika sovjete ter drugič, da upa prej ali slej na upostavitve status quo v Rusiji. V svojem intervjuju je Nikola Pašić prav to zadnjo točko — zanikal. Ninčič je Pašiča pred parlamentom postavil na laž. Predstavitelji jugoslovanske zunanje politike so v svojih področjih sijajni strokovnjaki: Še lagati ne znajo!

Politična organizacija Slovanov v Italiji. Kakor smo svoj čas poročali, so Goričani na zadnjem obnem zboru političnega društva »Edinost« predlagali, da naj se politična organizacija Slovanov v Italiji izvrši po pokrajinah, tako da bodo Goriška, Trst z okolico in Istra imeli vsak svojo avtonomno politično organizacijo. Kot skupno zastopstvo vseh teh organizacij pa bi se ustanovil vrhovni narodni svet. O tem predlogu se je vršila obširna debata, končno pa je bil sprejet predlog dr. Wilfana, da naj se Goričani o stvari še enkrat posvetujejo pred širšim zborom svojih zaupnikov. Ta zbor se je vršil 12. t. m. ter so prišli nanj po dva do trije zaupniki iz vsakega sodnega okraja, potem vsi deželski odborniki, poslanci dr. Podgornik, Šček in Lavrenčič ter zastopniki Županske zveze, Kmetске in delavske zveze, Učiteljskega društva, Zadružne zveze in Zbora svečeničkov sv. Pavla. Po ugotovitvi, da je bil stanek pravilno sklican in po dveurni razpravi je bil soglasno odobren prvotni predlog z dne 24. februarja t. l., ki slove: »Ustanovi se Goriško samostojno Politično društvo »Edinost«. Vsled nujne potrebe po politični enotnosti Slovanov v Italiji se ustanovi za Goriško, Tržaško in Istro Narodni svet kot vrhovno vodstvo v vseh skupnih narodnih zadevah.« Dr. Gabršček in Kozman sta se glasovanja vzdržala. V posebni

izjavi, ki jo je goriški pododbor dosedanjega Političnega društva Edinost dne 19. t. m. soglasno sklenil in poslal tržaški »Edinosti«, se naglašja, da se z osamosvojitvijo politične organizacije strinjajo vsi Goričani brez razlike mišljenja in da pri tem ne gre za noben strankarski razkol. Goričani si hočejo le osvoboditi roke za uspešnejše delo ne samo zase, ampak za vse Slované v Italiji.

Nemško-ruska pogodba odobrena. Včeraj je nemški državni zbor brez debate sprejel pogodbo z Rusijo, ki je bila sklenjena v Rapallu ob priliki genovske konference med nemško in rusko delegacijo.

Molitive za sovjetsko oblast. »Sjevernaja Komuna« javlja, da se zadnji čas po nekaterih cerkvah v Petrogradu in Moskvi pri liturgiji moli molitev »za sovjetsko oblast in za svet ljudskih komisarjev« ter da se v tem oziru pričakuje dekret sedanje cerkvene uprave, ki hoče molitev vpeljati v vsej pravoslavni cerkvi. — Ruski cerkvi sploh resno preti velik razkol.

Dnevni dogodki.

Shodi za нравni prerod. Društva SKSZ po celi Sloveniji prirede jutri na kresno nedeljo shode za нравni prerod naroda. Kamniško okrožje SKSZ je sklicalo skupen shod. Kjer za shod ni predpogojev, se bodo vršile tozadevne seje.

Nesreča. V tržiški predilnici je 24. t. m. ob 5. uri popoldne razneslo parni kotel. Pri tem je v bližini se nahajajočega 27 letnega Alojzija Šorn kos železa tako nesrečno zadel, da je dobil hude poškodbe po telesu. Odbilo mu je desno nogo v stopalu in desno roko v zapetju. Zdrabilo mu je tudi prsno ogrodje. G. kaplan Milavec ga je še izpovedal in dejal v sveto poslednje olje. Zdravnik ga je za prvo silo obvezal in nato so ga z avtomobilom odpeljali v ljubljansko bolnico, kjer je čez nekaj minut izdihnil svojo mlado dušo. Njegov Stvarnik ga je poklical ravno na dan njegovega patrona. Pokojni je bil miren in priljubljen pri svojih tovariših. Zapustil je svojo mlado ženo in tri male otročiče. Družini izrekamo naše sožalje. Njemu pa želimo večni mir in pokoj!

Fašisti so vzeli na piko Goriško. Pred par dnevi so odkrili Italijani na vnožju Krna spomenik vojakom, padlim v bojih za Krn. Ta spomenik pa je bil čez noč porušen — baje od Slovencev. Fašisti so nato razbili v Kobaridu spomenik slovenskega skladatelja Volariča v Kobaridu. V mesto samo pa dohajajo večje in manjše čete fašistov. Slovenci zatrjujejo, da so spomenik pod Krnom razbili fašisti sami, ustvarjajoč si tako povod za poboje na Goriškem, ki je bila do sedaj obvarovana pred tem nasiljem.

Vojaška služba učiteljev. Vladni listi poročajo, da je prosvetni minister Svotozar Pribičević poslal vojnemu ministru generalu Vasiću pismo, v katerem predlaga, naj bi vojno ministrstvo uredilo vojaško službo učiteljev na ta način, da bi učitelji odslužili svoj rok v treh letih; in sicer vsako leto po štiri mesece: julija, avgusta, septembra in oktobra. Ako vojno ministrstvo vprašanja ne more rešiti v lastnem področju, naj izdela tozadevni zakonski predlog. — Mi zelo dvomimo, da bi učiteljstvo sprejelo ta način troletnega periodičnega vojaškega službovanja, v ostalem pa je veleznačilno dejstvo, da nima prosvetni minister nobenega pojma o obsegu področja vojnega ministrstva.

Vlomi in tatvine. V noči na 11. junija t. l. je vlomil neznan storilec skozi okno v poštini urad v Sv. Martinu ob Paki ter odnesel iz zaklenjene blagajne denarja in drugih vrednotic za 12.085 K. — Dne 11. junija t. l. je bilo ukradeno iz hišne veže posestnika Franca Baraga iz Igevasi št. 14, obč. Staritrško kolo zasebnika Jerneja Telič v vrednosti 6000 K. — V noči od 15. na 16. t. m. je bilo vlomljeno v trgovino Marije Vodenik v Hočah pri Mariboru in pokradeno obleke in blaga za 27.374 K. — Dne 30. maja 1922 popoldne je bilo vlomljeno v zaklenjeno hišo kočarja Jerneja Šimnovca v Trbojah št. 4 in pokradeno denarja, srebrnine in obleke v vrednosti 28.000 K. — Ko-

čarju Antonu Glavič iz Zvirč št. 34, obč. Žuženberk, je dne 9. t. m. zvečer izginila s pašnika kobila, vredna 2000 Din, ki je bila najbrže ukradena.

Tako se dela! Mestna občina v Vinokovcih je sklenila še letos sezidati 16 enonadstropnih modernih vil, da se omili stanovanjska beda. V Ljubljani so seveda državni uradi v zasebnih hišah, občinski odbor pa markira vladni komisar.

500 milijonov mark je dovolil nemški državni zbor za odpomoč časopisju, ki ječi pod draginjskimi posledicami.

Ljubljanski dogodki.

Moška in mladeniška Marijina družba v Križankah se udeleži jutri zvečer ob pol 8. uri z družbeno zastavo obhoda povodom sklepne pobožnosti v čast presv. Sreca Jezusovemu v cerkvi sv. Jožefa. Želi se polnoštevilne udeležbe. Po cerkvenem govoru se zbiramo pred vhodom pri zastavi.

Praznik presv. Sreca Jezusovega v cerkvi sv. Jožefa. Ves dan od pol 6. ure zjutraj do pol 8. zvečer je izpostavljeno Najsvetejše. Ob 6. uri zjutraj skupno sv. obhajilo; ob pol 11. pa slovesna sv. maša. Zvečer je ob pol 8. uri obhod z Najsvetejšim in nato posvetitev družin presvetemu Sreca. — Ta dan dobe verniki v tej cerkvi popolni odpustek kolikorokrat obiščejo cerkev in molijo po namenu sv. očeta.

Nižji državni uslužbenici imajo dne 26. t. m. ob 8. uri zvečer sestanek v magistratni posvetovalnici, katerega sklicuje pripravljalni oblastveni odbor državnih nižjih uslužbenecv. V korist vsakega nižjega državnega uslužbenca je, da se sestanka gotovo in točno ob napovedani uri udeleži.

Izlet na Limbarsko goro priredi »Prosveta frančiškanske župnije« v nedeljo 2. julija, na kar opozarja še danes svoje člane in prijatelje. Podrobnosti o izletu se objavijo prihodnji teden.

Mestna klavnica. Pokrajinska uprava je črtala sklep bivšega občinskega sveta za napravo potrebnih hladilnic pri mestni klavnici. Zoper ta sklep pokrajinskega namestnika se je izreklo celo »Jutro«, ki je bilo prej polno stavkov, kako magistratna koalicija razmetava denar! V Zagrebu pa bodo gradili novo moderno klavnico in bo občinski svet v to svrhu najel posojilo v Londonu, ki se bo podpisalo na angleškem konzulatu v Zagrebu. Seveda pri nas se za »narodov blagor« pije, govori in piše, dela pa se zase. In če se dobe ljudje, ki hočejo napraviti kaj v splošno korist, se postavi neki gospod pri pokrajinski upravi v močno pozo in jih razžene. A še bo prišel čas!

Gostilne in kavarne ob Sokolskem zletu. Pokrajinska uprava, oddelek za notranje zadeve je z razpisom z dne 16. 6. 1922 št. 21711 dovolila za čas sokolskega zleta t. j. od 11. do 16. avgusta t. l. vsem gostilnam v mestu Ljubljani podaljšanje policijske ure do 24. ure, za kavarne pa, da so v omenjenem času odprte celo noč, vendar se v istih po 24. uri ne sme točiti in uživati nobenih alkoholnih pijač.

Prepovedana vožnja po ljubljanskem trgu. Mestni magistrat prepoveduje na podlagi cestno-policijskega reda za mesto Ljubljano in po § 9. dež. zakona z dne 6. novembra 1896. št. 50, z ozirom na javno varnost vsako vožnjo z vozovi in kolesi med 7. in 11. uro zjutraj po Pogačarjevem in Vodnikovem trgu, po Medarski in Semeniški ulici ter po Šolskem drevoredu. — Vsak tozadeven prestop se bo najstrožje koznoval po cestno-policijskem redu za mesto Ljubljano.

Ljubljanski trg. Tržni promet je živahen vsled večjega zunanega povpraševanja. — Goveje meso: cena stalna za meso I. vrste 68 do 70 K, II. vrste 52 K, telečje meso 60 K kg; svinjina I. vrste 86 do 90 K, II. vrste 80 K, trebušna slanina

100 K, riba in sal 116 do 124 K, mast 120 do 130 K, prekajeno meso I. vrste 90 K, II. vrste 80 K; kg koštruna 36 K, jagneta 56 K. — Piščanec 60 do 70 K po velikosti, kokoš 100 do 120 K. Ljubljanski trg glede perutnine ni potrebam primerno založen in pride na trg le navadno, kmečko blago. — Mesni izdelki: kg krakovskih in debrecinskih klobah 112 K, hrenovke, safalade in posebne 100 K, pol prekajene kranjske 130 K, suhe kranjske 180 K. — Divjačine in rib malo; vsled pomanjkanja blaga pretirano visoke cene. — Mleko stoji na ceni 10 do 11 K; kg surovega masla 160 do 172 K, čajno maslo 240 K. — Moka bazira na detajlni ceni 25 K za št. 0, kaša 20 K, ješprenj 24 K, otrobi 12 K, koruzna moka 17 K, koruzni zdrob 19 K, pšeničen zdrob 28 K, ajdova moka I. vrste 34 K, II. vrste 26 K, ječmen 14 K, oves 14 K, proso 14 K, koruza 12 K, fižol ribničan 14 K, prepečar 17.50 K, leča 44 K. — Gobe kg 35 do 40 K, borovnice liter 5 K, rdeče jagode liter 24 do 30 K, kmečke češnje 8 do 10 K liter, štajerske 12 do 16 K kg, grah ne-lučen 18 do 24 K, lučen 40 do 46 K liter, kolerabe 12 K kg, čebula nova 16 do 20 K, stara 24 do 26 K, česenj nov 18 do 20 K, star 28 K, pesa 12 K, buče 12 K, glava solate 1 do 3 K po velikosti, kumare 40 do 50 K kg, fižol v stročju 40 K, krompir (nov) importiran 20 do 24 K kg, star krompir 7 K, jajce 4 do 4.50 K.

Srečen lov ljubljanske policije. Včeraj med 12. in 13. uro sta se dva lepo oblečena mlada moška sprehajala po Sv. Petra cesti. Ob nekem trenutku sta se ustavila pod trgovino s papirjem M. Tičar. Eden izmed nju je odklenil vrata — s ponarejenim ključem seveda — in izginil v trgovino, drugi pa je ostal zunaj na straži. Ptička je opazoval sin trgovca Stadlerja na nasprotni strani ceste in šel takoj klicat svojega očeta. G. Stadler je stopil čez cesto in ko je vlomilec prišel iz trgovine, ga je zgrabil. Toda vlomilec mlad in izredno krepak, se je Stadlerja otresel in zbežal proti Prečni ulici in odtod v Kolodvorsko ulico. Hitro so se stekli ljudje, ki so vlomilcu povsodi zaprli pot. Tekal je sem in tja, metal po tleh vsakega, ki ga je skušal zgrabit, vrgel od sebe vlomilno orodje in plen, ki ga je bil odnesel iz trgovine Tičar — do 2000 K gotovine, pisalno orodje i. dr. — ter končno obstal v trdnih rokah stražnika Franca Geca. Pri zaslišanju je vlomilec izjavil, da je Ivan Keršič, rojen v Loki pri Mariboru, star 19 let. Po poklicu je elektromonter ter govori nemško in nekoliko slovensko. Njegov tovariš, ki je bil stal na straži, se je v splošni zmedji izmuznil. Po splošnem prepričanju gre za nevarno vlomilsko družbo, ki je zadnje čase izvršila v Ljubljani več predrznih vlomov. Policija je pridno na delu, da spravi na varno še ostale člane. Danes zjutraj je na trgu prišla drugega sokrivca včerajšnjega vlomilca.

Šentpeterski Orel ima v ponedeljek ob pol 8. uri zvečer važno sejo. — Predsednik.

Razor« ima v soboto, 24. junija, ob 7. uri zvečer v čitalnici Jug. tiskarne svoj redni VIII. semestralni občni zbor. Vsi člani naj se ga udeležijo polnoštevilno in točno! — Bog živi! — Predsednik.

Vič. 2. julija obhaja naše Kat. slov. izobr. društvo 20letnico. Vabimo zlasti ljubljance. Pričetek ob 4. uri popoldne. cinsk klobas 112 K, hrenovke, safalade

Izdaja konzorcij »Novega Časa«. Urednik in odgovorni urednik Franc Kremžar. Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

!! POSESTVO !!

obstoječe iz dveh zidanih enonadstropnih hiš, mlina, žage, 4 njiv, gozda in velikega sadnega vrta, se po ugodni ceni proda. — Natančno se poizve pri lastniku. Naslov pove uprava pod št. 2413.

Ali ste že naročili dnevnik

Novi čas?

Ali ste že storili svojo dolžnost?

Zahtevajte povsod le milo z

GAZELCO

Prometni zavod za premog d. d. o LJUBLJANI

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti in v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov

za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

prima čehoslovaški in angleški koks za livarne in

domačo uporabo ter kovaški in črni premog

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/II.

Popolnoma varno naložite svoj denar v

VZAJEMNI POSOJILNICI V LJUBLJANI

r. z. z. o. z. — sedaj poleg nunske cerkve,

l. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi cesti poleg hotela »UNION«.

Hranilne vloge se brez odbitka rentnega in obrestujejo po 5% invalidskega davka.

Vloge v tekočem računu se obrestujejo po 4½%

Hranilne vloge vezane na dobo četrletna po 5¼%

na dobo pol leta po 5½%